

ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

о. П. Божик

Портон, Саск.

Ціна тоц.

Лютий, 1938

Бібліотека БУК-а ч. 6

950-ЛІТТЯ

ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

— Печатня —
ГОЛОСУ СПАСИТЕЛЯ
Йорктон, Саск.
— 1938 —

о. П. Божик

Слово до Читача:

Дотичну книжечку я написав на памятку **Хрещення України** 14 серпня 988 року, в Дніпрі, в Київі. Була то пайбільша подія в життю нашої світлої історії і від тоді минає сего року якраз 950 літ.

Як то було, що ми українці стали християнами, до якої віри перед тим ми належали, як творилася українська держава, які зміни переходила наша Церква, хто був її воріг, а хто приятель,— все се коротко буде сказано в книжечці.

Читайте, мої любі читачі, з увагою отсю про памятну книжечку, щоби Ви знали і другим могли розказати про все те, що в книжечці написано, бо все те є історична правда, яку творили і переживали наші діди і прадіди.

о. П. Божик

Вінніпег, Канада,
в день св. Стефана, 1938 року.

“ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ”

це історія Канадійських Українців. Подає відомості про перших українських імігрантів у Канаді, про їхні добрі й лихі сторони на всіх ділянках життя. Читається легко. Обіймає 350 сторін друку й 35 ілюстрацій видних осіб і будинків. Повинна находитися в кожній українській хаті й читальні. Ціна книжки брошуваної ..... .75
в твердій оправі \$1.25

“КАНАДІЙСЬКА МУЗА”—містить 130 поезій патріотичного, релігійного і шкільного змісту з образком автора. Поезії надаються до декламацій на ріжні народні торжества й концерти. Також є поучення, як влаштовувати концерти. Обіймає 192 сторони друку. Ціна ..... .50с В твердій оправі \$1.00

Замовляти належить в автора:

REV. P. BOZYK
73 Disraeli St.,
Winnipeg, Man.

Християнство перед св. Володимиром на Україні

Греки хваляться, що в них, в Антиохії впала перша зірка Євангелія Христового з уст св. Петра, чим хотіть приписати собі незвичайні божественні заслуги й особливості. Христова наука не є на те, щоби нею хвалитися, але **вірити в неї**. Однак, коли ходить о се, хто перше проповідував Слово Боже, то ми українці також можемо говорити, що і в нас апостольські уста перший раз голосили Слово Боже!

П'єшій луч Божого світла впав на Україні, з уст св. **Андрея**. Він був зі своїми учениками там, де стоїть тепер Київ. На однім горбiku закопав хрест і сказав, що там має стати велике місто і що Господь Бог хоче просвітити св. Євангелієм всю українську землю.

В першім столітті на Україні були вже мученики за Ісуса Христа; першим був св. **Климент, папа Римський**, якого за апостольську ревність заслав в каміноломи римський ціsar Траян, до Херсону, який називається тепер Інкерман, в Кримі. То діялося 97 року. Святий проповідував Слово Боже засланцям,— власті довідались, і за се 101 року втоплено його в Чорнім Морі, а з ним також

його ученика Фива. Чи ж ця подія не ставить нас українців на рівні з греками, а може і висше? Святого Клиmentа малюють на образах з джаганом в руках, бо він як невільник працював при скалах. Свято його обходить Церква 25 листопада.

В книзі Життя Святих говориться, що святий Климент писав від імені Римської Церкви посланіє до коринтян. А се є до казом, що вже в першім століттю, наслідники Петрові були видимою Головою Церкви Христової й писали посланія іншим церквам. Часть мощів св. Клиmentа св. Кирило і Мето-

св. Климент

Св. Климент Папа Римський. Римлянин по народності. Перший мученик за віру Христову на Україні, якого утоплено в Чорнім Морі 101 року за те, що учив про Ісуса Христа засланців в каміноломах на Кримі.

дій перенесли до Риму, а частину св. Володимир Великий, по своїм хрещенню в Корсуні, привіз до Києва і збудував над ними церкву, що називалася Десятинна. Вона стояла аж до татарського набігу, в часі котрого згоріла з мощами. Віра Христова ширилася поволі на Україні, бо то був час, коли наші предки стояли на низькім ступні культури. Шкіл не було, промисел господарський на ріллі і варстаті находився тілько на зорях розвитку. Нарід жив поодинокими групами, під назвами Поляни, Деревляни, Бужани, Кривичі й іншими. Кожде племя мало свого вожда. До того ж азіят Аттиля сплюндрував Україну, яка тоді називалася Скитією, спалив і знищив всі українські придання.

Всім нам знані брати св. Кирило і Методій. В 855 році вони були на Україні, в цілях ширення християнської віри. Над рікою Доном, де тепер находитися Ростов, охрестили 210 людей, і вищукали для нас письмо, яке називається “кирилицею,” після назви св. Кирила, а яке уживаємо й сьогодня. Також перевели Службу Божу св. Івана Золотоуста з мови грецької на мову словянську, яку правильно в наших церквах. Та мова виховала наш народ духовно, видужала його з поганства, зробила нас християнами. Українці, які хотілиби викинути ту мову з церкви,

скривдилиби сильно свою рідну традицію і показалиби себе вельми непочитальними!

На Україні св. Кирило і Методій були 12 років. За той час обучали наших предків св. віри. Року 867 подалися до Риму, по апробату переведеної Служби Божої, до Папи Николая I. Заки зайшли до Риму, помер Папа Николай, а настав Папа Адріян II. Папа вийшов їм настрічу з духовенством і народом, а мощі св. Климента, які вони мали зі собою, положив торжественно в церкві, яка перед тим була збудована в честь св. Климанта.

Апостоли Славиніє св. Кирило і Методій

Свв. Кирило і Методій, перші українські учителі, які вишукали для українців письмо і ширяли св. віру. Се ті, що спішли до Риму, до Голови Всеяленської Церкви за апробатую перенесеної св. Служби Божої, з грецької мови на мову словянську. В руках тримають однорамений хрест. Подія промовляє, що вони були католики. Інакше не йшлиби до Риму за апробатою.

Папа Адріян одобрив переведену Службу Божу і сам сухав, як то Службу Божу святі Кирило і Методій відправляли в церкві св. Петра. Папа Адріян поробив святого Кирила і Методія епископами, бо були гідні того високого стану. Св. Кирило помер 14-го лютого 869 року в монастири св. Олексія в Римі. Зістав похований з великою повагою в гробі, який приготовив для себе Папа Адріян; сам Папа правив похорони над трупом св. Кирила.

Що сталося зі св. Методієм? Папа Адріян післав його в Моравію голосити Слово Боже. Як архиєпископ помер він 6-го квітня 885 року у Велеграді. Слово Боже на Україні, яке голосили св. Кирило і Методій поволи набирало широкого значіння, якого допильнували священики з Болгарії. В міжчасі зорганізувалася українська держава, стало назрівати господарство на ріллі і промисл. За часів св. Ольги була вже в Київі деревляна церква св. Іллі, яку обслугував священик Григорій.

Ми коротенько подали перебіг християнства на Україні до часів св. Володимира і Ольги, бо многі Українці переняті тим, що ніби не було християнства на Україні до часів св. Володимира і Ольги. Не від річи буде, коли додамо, що св. Кирило і Методій були

в тісній злуці з Римським Престолом. Се видно з того, що не удавалися по апробату переведеного Богослуження до Царгороду, куда їм було близше, а спішили до Риму, хоч мусіли відбути далеку подорож і невигоди.

БУРСА БУК-А

ім. о. Маркіяна Шашкевича

в Саскатуні

304—4th Ave. N.

виховує наших хлопців на чесних,
характерних, віруючих інтелігентів.

Видає власні програми праці для
національних річниць.

При записах і дарах.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ЗА БУРСУ!

Свята Княгина Ольга

Свята княгиня Ольга богато причинила-
ся до поширення Христової віри на Україні.
Її життєпис вяжеться тісно з родиною Рюри-
ка, який запанував на Україні 862 року.

Рюрик походив зі Скандинавії, звідки
був закликаний “хлібом і сіллю”, щоби на
Україні володіти. Прибув до Новгороду в
товаристві своїх братів Синеуста і Тровура, і
дружинників. Небавом померли всі три бра-
ти. Остав по Рюрикови малолітній син Ігор,
в імени которого правив Олег, один з Рюри-
кових дружинників. В міжчасі в Київі запа-
нували дружинники Ігоря, Аскольд і Дир.

По п'ятьнайцятьох літах в Новгороді,
князь Олег з Ігорем прибули пороном до Ки-
їва, щоби тут жити постійно, бо Новгород
находився далеко на півночі, де зимно і не-
залюднено. На березі Дніпра, під Київом,
Олег викликав підступом Аскольда і Дири до
порона і велів їх вбити, бо Аскольд і Дир са-
мочинно проголосили себе володарями Київа.

Ігор оженився з Ольгою, з якою зазна-
комився на одній ріці, через яку перевозила
його судном, коли ходив на лови. Сподобав
собі дівчину за її проворність, красу і розум.
Княгиня Ольга походила з села Либути, ко-

ло Пскова, з селянської родини.

Родина Рюриків була познакомлена з християнською релігією. Св. Ольга чуда на дворі Варягів про деякі справи християнської віри, які пізнійше доповнила. Ігоря убили Деревляни 945 року, коли збирал у них податок підюджені їх князем Малом.

По смерти свого мужа княгиня Ольга переняла керму держави у свої руки; військом управляв Свінельд, а сина Святослава поручила на виховання бояринови Асмундови.

Правління княгині Ольги тривало продовж 27 літ. Вона обіздила важніші осередки українського життя, розмовляла з людьми, устійнила податки, та поорганізувала волости. З сусідами вміла затримати спокій і приятельські зносини.

Роду 972 володінням України занявся Святослав, син княгині Ольги. Відсунувшись від державної керми, княгиня Ольга менше журилась державою, а натомість більше думала про Христову віру, яка поволи в державі набирала поважного значіння.

Одної днини княгиня Ольга йдучи до Дніпра купатися зі служницями почула в одній хаті спів. Заінтересована співом, вступила до хати. То співав священик Григорій псальми з кількома вірними, який у Київі обслугував невелику громаду і мав деревляну

Св. Княгиня Ольга
бабуля св. Володимира, що охрестилася 957 р.

церкву в честь св. пророка Іллі. З ним княгиня Ольга навязала бесіду о християнській вірі. Священик пояснив княгині справи Христової віри, а се дало причину до того, що княгиня постановила охреститися.

Після літописи преподобного Нестора, св. Ольга взяла зі собоюколо сорок українських купців, кревних і священика Григорія, і поїхала з ними до Царгороду, щоби там всьому придивитися.

Повернувшись на Ураїну, охрестилася. 959 року посылає послів до римського короля Отон I., а в році 961 Отон посилає на Україну до Київа епископа Агальберта.

Св. Ольга вела правдиве християнське життя, виховуючи рівночасно своїх внуків Володимира, Олега і Ярополка на християн, мимо сего, що їх родичі були поганами. Виховання св. Княгині мало на внуків остілько значіння, що Володимир пізніше охрестився.

Св. Ольга побудувала в Київі церкву св. Николая, а також в її селі Либуті, ставила при дорогах хрести, та помогала християнам добрими радами і грішмі. Вмираючи, записала своє село Будотино під Київом на церкву Пр. Богородиці в Київі.

Умерла св. Ольга 11 липня 969 року, проживши 80 літ. Церква проголосила княгиню

Ольгу святою, а історія мудрою. Преподобний Нестор про св. Ольгу пише:

“Св. Ольга попередила християнство в нашій землі, як лучі сходяче сонце, а зірка ранок; як місяць в ночі, так світила княгиня перед людьми невірними.”

В міжчасі, грецька Церква, з осідком в Царгороді, була підчинена Римському Престолові, а через се не була православною, як то сьогодня пояснюють в Канаді деякі одиниці й часописі. Роздор церковний наступив значно пізніше.

ШКІЛЬНІ ТРОСТИ САСКАЧЕВАНУ

ВСІ

свідомі, патріотичні і активні шкільні
тrosti належать до своєї станової
організації Українських Католицьких
Шкільних Тростів.

За ближчими даними пишіть до
учителя:

ІВАН МИТРОПОЛИТ
Prud'homme, Sask.

Св. рівноапостольський князь Володимир Великий, що сам приняв Христову віру і охрестив Україну 988 р.

Святий Князь Володимир Великий

Найбільша постать, яку український народ мав, як на церковнім так і на народнім полі був св. князь Володимир Великий, внук св. княгині Ольги. Він володів Україною довгожданим 27 роком. Принявши християнство 988 року підніс Україну на висший щебель культури і тим шляхом вирівняв українців з іншими християнськими народами Західної Європи і зближив їх до Бога Творця.

З початку свого життя князь Володимир не був християнином, хоч при своїй бабуні св. Ользі був познакомлений з засадами християнської віри. З волі свого батька Святослава дістав уділ, себто частину української землі, Новгород й околиці. Тоді було у звичаю, що князі ділили землю між своїх синів, щоби тим способом скорійше розвинути господарство і промисл.

У борні з Деревлянами погиб його брат Олег. Убитий зістав і другий його брат Ярополк, князь Київа. Всі toti уділи злучив князь Володимир в одну державну цілість, під своєю кермою. Небавом потім пішов війною на Польщу, відобрал від Ляхів Червенські городи, покарав Вятичів, Радимичів і Ятвягів, забрав данину від ляфляндських

Ливанців, побідив Болгар над берегами ріки Волги і Ками. Сильний мов лев і смілий як сокіл, вернувся до Київа. Приніс жертву по-ганським богам, поклонився Перунови, що входив за найстаршого бога і почав управляти українською землею.

Однак тими світлими побідами св. князь Володимир не був задоволений. В його душі проявився порив мов смолоскип, що освітлює темряву. Рвалась його душа до чогось висшого, надприродного, до Бога Творця, що створив світ і все що на нім. Боги його не задоволяли, бо були мертві, яких виробляли собі люди до вподоби. Йому часто приходили на гадку слова його бабуні св. Ольги, яка йому розказувала о чудеснім небі, о раю, о ангелах, серед яких находитися правдивий християнський Бог-Отець, Бог-Син, і Бог-Дух Святий.

Сусіди знали про могутного володаря землі української. Знали також, що на Україні поволи, але постійно починає займати місце Христова віра, яка несе разом зі собою правдиву культуру і поступ. Знали, що на дворі могутного князя находяться вже слуги християни, що не бракує християн також в його армії, які при вступі до війська присягають на хрест, що будуть вірні вояки. Все це їх переконувало, що могутний князь скор-

ше чи пізніше покине бездушне поганство!

Щоби звербувати для себе могутного князя, приходили до нього азіяти, які визнавали магометанську віру. Вони предложили князеви, щоби приймав їх віру й повірив в Аллаха. Князь гордо відкинув предложення; “Не подорозі мені бути магаметаном,” сказав гордо могутний князь.

Приходили також жиди, намовляючи князя, щоби переходив на їх віру. Князь вигнав їх з палати й сказав: “Колиб жидівська віра була добра, то ви, жиди не утратили свій край.”

Німці також присилали своїх людей до могутного князя, щоби переходив на латинський обряд. Але успіху не мали. Він післав послів по світі, щоби вивідати, котра віра найкраща. Посли вернулись і сказали князеви, що в Царгороді їм найлучше подобалось. “Під час богослуження,” казали посли, “ми чулися неначе в небі.” Се була та віра і той обряд, що нині визнають українці католики.

Закі став християнином, могутний князь пішов війною на Крим, і заняв місто Корсунь. Царям грецьким, Василеви II. і Константинови III, які оба разом управляли Грецією, заявив, що як не видадуть за него своєї сестри Анни, то зачне воювати дальнє греч-

кі області. Анна згодилася вийти заміж за князя, однак під тим услівям, як він охреститься.

Князь згодився на уловини Анни, бо чекав такої нагоди, щоби приняти хрещення. Заки прибула Анна зі своїм двором до Корсуня, князь заслаб на очі й отемнів. Боячись, що сліпота, то кара за те, що кидає поганських богів, став вагатися переходити на християнство. Але корсунський епископ переконав його, що сліпота, якраз в него тому, щоби виявилась Божа воля. Якщо він охреститься, поверне до него зір.

В церкві св. Апостола Якова в Корсуні приняв князь Володимир св. Хрестення. Сліпота дійсно уступила з очей і тоді відбулося вінчання з Анною. При хрещенню князь приняв ім'я Василій, маючи тоді 26 літ.

По повороті в Київ, могутній князь дав росказ, щоби приняли св. Віру також київчани. Батьки і матері тримаючи малі діти на руках, вступили в Дніпро, а священики, що прибули з Охридського патріярхату в Болгарії, стоячи на березі відправили чин св. Хрестення. Було се в день Успення Матері Божої 988 року. Хоч взяло около 200 літ часу заки весь український народ приняв Христову віру, однак від хвилі, коли охрещено київлян, християнську віру проголосив князь ві-

рою пануючою в українських землях. Пे-
руна, головного божка, привязали коневи до
хвоста, волочили містом і вкинули в Дніпро,
щоби сліду по нім не стало. Під час хрещен-
ня київлян св. Володимир стояв на березі рі-
ки, піdnіс очі до неба, і щиро молився:

“І'осподи Боже, Соторителю неба і зем-
лі, поглянь ласково на новопросвічених лю-
дей Твоїх, і дай їм пізнати Тебе, Бога істин-
ного, і утверди їх у правдивій вірі. І мені
допоможи стати на видимих і невидимих во-
рогів наших і прослави в Україні Імя Твоє.”

По св. Хрещенню занявся св. Володимир
поширенням Христової віри в других містах:
в Переяславі, Чернигові, Білгороді, Володи-
мирі, Ростові і других містах і селах. Най-
гірше онерлися Христовій вірі у Новгороді,
але згодом за Божою волею і там усталась
віра Христова.

Св. Володимир всюди будував церкви і
школи, бо се ті основи без яких не може існу-
вати народ! Побудував у Київі Десятинну
церкву, до якої перенесено мощі св. Ольги.
Кождої пятниці могутній князь казав засте-
лювати столи й угощати бідних людей. За
цире хрис іянське серце а за поширення ві-
ри Христової в українських землях Церква
проголосила **Володимира святым**, а історія
назвала його Великим. Був він в дійсності

найбільший муж в українській історії. Від того часу повіяло іншим духом на Україні, настала велика епоха у землі нашій. Назвою “Великий і святий” віддано св. Володимира відтоді, що в дійсності йому належалось, себто Достойному Достойноє!

Як довго буде світити сонце на небі і як довго буде плисти Дніпро, Дністер і шуміти Чорне Море, і як довго буде битись у грудях українське серце і плисти українська кров у всіх українців, так довго св. Володимир Великий буде для всіх українців нерукотворним памятником і найбільшою фігурою!

Св. Володимир помер 11 липня 1015 року в Берестові недалеко Київа. Тіло перевезено з великими почестями до Київа і зложено під церквою Десятинною. Св. Володимир охрестився і помер в той час, коли в цілім світі була **одна Церква**, якою володіли Папи Римські, наслідники св. Петра, якому сам Ісус Христос поручив ключі царства небесного і власті пасти Його стадо.

В той час Греки були підчинені Римським Папам. Греків і Римлян лучила одна церковна наука, справи віри і один церковний Провідник у Римі. Через се св. Володимир був католик, бо визнавав св. католицьку віру. Грецька Церква відкололася від св.

Католицької Церкви значно пізнійше по смерти св. Володимира, бо аж 1054 року. Хто інакше про св. Володимира пише і проповідує, той кривдить історію і загонить в темну вулицю українців. Особи, що на таке собі позволяють, є ворогами українців, бо участь брехні своїх братів, роблять їх темними і не-почитальним своєї бувальщини.

ОРГАНІЗУЙТЕ

ВІДДІЛИ БУК-А!

**15 членів творить
один відділ.**

**Відділи можуть бути мужеські, жіночі,
юнацькі і дівочі.**

Річна вкладка один доляр.

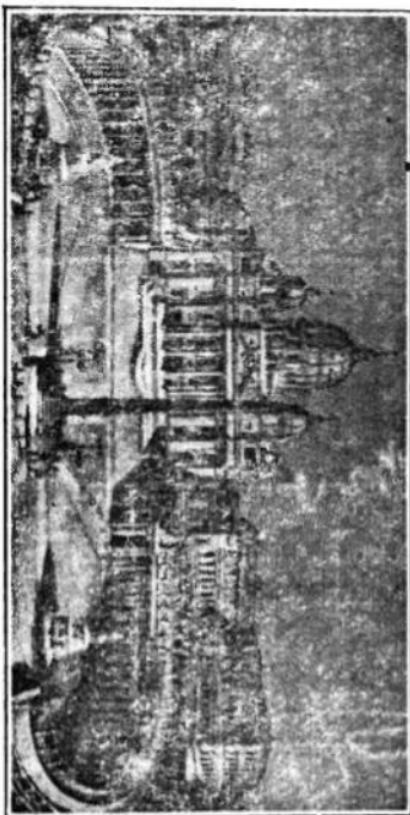
**За вкладку кождий член дістає наш
дватижневник**

“БУДУЧНІСТЬ НАЦІЇ”

**За всіми вістками пишіть на адресу:
919 College Ave., Winnipeg, Man.**

Головний вхід до Ватикану міста, де живе Голова Вселенської Церкви і де міститься урях всіх католиків світу. Ієних число доходить до чотирисот міліонів, що яких зачинено також п'ять міліонів Українців Католиків. У Ватикані в ХУ століттю був кардиналом митрополит київський Ісидор, а таксамо в XIX століттю був кардиналом Іванський Митрополит Сильвестр Симбратович, що разом з іншими рабами насправами Католицької Церкви і на здійсненням моральних комагань Христа для цілого світу.

Як повстала Православна Церква?

Господь наш Ісус Христос мав 12 апостолів і не було між ними ніякого непорозуміння. Юда Іскаріотський, що зрадив Ісуса Христа, повісився, бо гризла його совість. Вибраний апостолами Матей, доповнив число дванадцятьох.

Заки Ісус Христос вознісся на небо, сказав до св. Петра, що поручає йому ключі царства небесного, розмикати і замикати небо, та що на нім збудує Церкву, яку ворожі сили одоліти не зможуть (Матей 16, 18-19).

Таксамо сказав Ісус Христос св. Петрові три рази: “Паси вівці Мої, паси ягнята Мої” (Іван 21, 15-17). Пасти вівці і ягнята, значить урядувати над людьми і давати напрямні. Такого високого поручення ніхто інший з апостолів не мав.

Подібно робить також розумний батько. Коли оставляє дім, то поручає одному синові провід над рештою дітьми.

Чи вільно підозрівати Ісуса Христа, що Він не був організатор і не оставил порядку серед своїх апостолів, яких любив і научав, на яких мала рости і розвиватися Його Церква, за яку умер у страшних терпіннях?

“Любіть один одного, як Я полюбив вас”

(Іван 15, 12) — і: “щоб ви були одно, як і Ми одно” (Іван 17, 22), вказує на горячі бажання Спасителя, щоби була згода й однодушність серед апостолів, а тим самим і серед вірних. А далі: “І буде одно стадо і один пастир” (Іван 10, 16) недвозначно вказує тільки на одну Церкву!

Св. Петро зорганізував першу церковну громаду в Єрусалимі на Зелені Свята, потім в Антіохії і в Римі. Чи можна припустити, що той сам св. Петро іншу Церкву організував в Єрусалимі, а іншу в Римі? Ніколи! Ніякий провідник не організує двох інакших організацій, які би себе поборювали. Тим більше апостол, який знає волю Ісуса Христа, щоби було одно стадо й один пастир.

В тринайцятьох уступах Апостольських Діянній бачимо, що св. Петро дає напрямні в організації. Всі апостоли й ученики його слухали. Так Христова Церква виросла у велике дерево, яке обняло Греків, Римлян, Українців, Арабів, Сирійців й інші народи. Віра, яку однозгідно, в однім напрямі голосили рибаки Христові, обняла всю земську кулю мов воздух, що ним дихають люди.

Провідником в Христовій Церкві все були з поручення Ісуса Христа Петрові наслідники, Папи Римські, що наступали по св. Петрі і жили в Римі. Про се говорить історія

всіх народів! За згодою Папів були скликані Вселенські Собори, на яких рішалися великі організаційні і догматичні справи.

Папа Николай I. поладнав справу царгородського патріярха Фотія, що відколовся від Вселенської Церкви і проголосив себе патріярхом. 869 **викляв** Фотія на VIII. Вселенськім Соборі в Царгороді. До Папи Римського, як вже було сказано, удавалися по апробату переведеної Служби Божої св. Кирило і Методій.

Непочитальні Греки не зважали на поручення Христові св. Петрови. Вони знали, що поручене право Ісусом Христом св. Петрови перейшло на Петрових наслідників в Римі, подібно, як переходить прізвіще з батька на сина. Так вони вірили цілу тисячу літ. Так їх учили великі Вітці їх Церкви: св. Іван Золотоуст, Василій Великий, Григорій Двоєслов й інші церковні богослови. Однак Греки ту науку зломили.

Греки не зважали й на те, що Папа св. Сильвестр I. і св. Константин Великий, який переніс свою столицю в IV століттю з Риму до малого містечка Византії (нині Царгороду), піднесли Византію до небувалої висоти.

Року 1054 їх патріярх, Михайлло Керулярій в Царгороді відколовся від Вселенської Голови в Римі, створив окрему, свою власну

Церкву! Він став учити, що має те саме право в кермуванні Церкви, як епископ Риму, намісник Христа. Причина до церковного розколу була та, що Греки перебігалися в політиці і промислі з Римлянами, в яких землі находився Христовий Наслідник.

Коли Греки відкололися від Католицької Церкви, Українці трималися дальше з Католицькою Церквою більше чим сто літ. Се видно з того, що приняли свято “перенесення мощів св. Николая” з міста Мири, в Азії, до Бари в Італії 1096 року, яке зарядив Папа Урбан II. Того свята Греки не мають. Бо тоді, коли свято було установлене не належали вже до Католицької Церкви. Доперва у XII столітті грецькі епископи, які були на Україні, потягнули Українців до грецької схизми. Тим завдали болючі рані Українцям на політичнім і культурнім полі.

**ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ**

релігійний місячник

Передплата на рік один долар.

THE REDEEMER'S VOICE
Catherine St. Yorkton, Sask.

Блеск Української Держави й Ослаблення

Українська держава стояла найвисше між IX в XII століттям; її блеск сіяв на всю Европу і поза нею. Україна була найбільша держава в Європі. Дунай був наш і Чорне Море. На півночі досягала туда, де находитиметься Петроград, містила в собі всю Московщину. Про Дунай ще й тепер українці співають в піснях.

Українські княжні сиділи на французькім, угорськім і польськім престолах. На литовських і румунських дворах гомоніла українська мова і нею писались державні закони. В них правилась та сама Служба Божа, що правиться в нас і тою самою мовою. На їх цвинтарях, на надгробниках-памятниках сьогодні читаємо імена написані нашими буквами! **Ми мали велике слово в Європі.** Ми були не те, що тепер. Ми були великий і багатий народ. З нами всі числилися.

Ми вже говорили про те, що грецькі духовні, які були на Україні потягнули нашу Церкву до схизми, щоби гармонізувало з грецькою Церквою. Відтоді починається український релігійний упадок. Деякі українські історики думають, що українське ос-

лаблення, то допуст Божий і кара за відступство від правдивої католицької віри. Почали ділити Україну на удільні князівства між княжичів, яких було в один час аж 174. Князі між собою бились, то за Київ, то за інші справи. Мали 83 війни. Себе ослаблювали, нищили край, спиняли поступ.

То був час, коли лише Папи Римські назначували королів та начеркували державні граници народам.

Тому, що Україна відпала від Католицької Церкви, Вселенський Голова не назначив короля українцям, а через се не було сильного уряду на Україні, а натомість був хаос, безурядовиця, безконечні крамоли і незгода. Через незгоду повстала Московщина на Україні, яка вкінці стала найбільшим українським ворогом! Незгода стягнула в ХІІІ століттю також татар на Україну, які з димом пустили Київ, колиску української культури і мистецства та зневолили наш край напротяговж 140 років.

Галицький князь Данило бачучи, що через православія прийшло лихоліття на Україну, хотів тому лиху запобігти. Щоби мати симпатію в королів Західної Європи і їх поміч проти татар, приняв католицьку віру. Вселенський Голова 1253 року переслав Данилові королівську корону. Крок був зробле-

ний запізно, татари вже стояли сильною но-
гою на Україні. Королі Західної Європи
помочи Данилові не дали, бо Данило злучив-
ся з Католицькою Церквою з політичних
зглядів і то лише він сам, а не весь народ, яко-
го королі мали боронити перед татарами.
Інакше мало бути, як що українці були бы не
зривали з Католицькою Церквою,— мали бы
короля, бувби на Україні лад і політична си-
ла, татари України не шарпали б, бо знали б,
що за українським королем стоїть ціла Захід-
на Католицька Європа.

В XV століттю повстали козацькі війсь-
ка на Україні, яких епоха тягнулась про-
довж 214 літ. За той час було 49 гетьманів.
Гетьмани Сагайдачний, Хмельницький, Ма-
зепа й Орлик були католицького виховання,
кінчили високі школи в Krakovі, Bresлаві і
Парижу. Хмельницький звільнив Україну
від Ляхів. Тоді знова світило сонце Україні
свободи і волі. Однак Хмельницький злучив
Україну з Московщиною 1654 року на почу-
ваннях православної віри. Тенденція віри
була причиною злуки, яка негайно завела
українців в темну вулицю. Козаки кричали:
“Підемо під православного царя.” Москалі
ненавиділи українців, козацтво знищили,
волю занапостили і найбільшого українсько-
го сина гетьмана Івана Мазепу Православна

Король Данило

Галицький Король Данило, що став королем з ласки Папи Інокентія IV 1253 року, а який приняв Католицьку віру. Урядом українського короля Голова Все-ленської Церкви вирівняв українців з іншими народами, що мали пануючих. На жаль дотичну подію українці досі як слід не використали політично.

Церква викляла за його щирість і працю для України. Православія витворило московофільство серед українців, які в такті з москалями кричать: "Не було, нема, і не може бути українського народу."

Православна Церква не була спосібна триматися на висоті. До кінця ХVІ століття так низько упала, що більшість священиків були прямо неграмотні, читали те саме Євангеліє кождої неділі і свята, бо інакше не вміли. Православний монах зі Святої Гори, Іван Вишенський пише про страшний упадок православної віри. Він каже між іншим, що в монастирях замість богомілля собаки гавкають.

Тому, що Церква стояла низько, стояв низько і нарід. Жиди тримали церкви в аренду. Ще й тепер про те загадують в піснях на Великден, коло церкви, про жида Зельмана, що відмикав церкви людям....

Українські княжі роди і шляхта спольщились в польських школах, бо Православна Церква не мала відповідних шкіл, щоби їх виховати для себе. (Тоді лише Церква управляла школами!). Шляхта забрала зі собою до Польщі всі свої маєтки, тим збогатила польську націю, а українську обіднила. Ось чому українці сьогодні не мають між собою богатих людей! Польські магнати Сангушки, Сапіги, Вишневецькі і інші,— се споль-

щені українці! А вони мали бути наші, як щоб Православна Церква була їх уміла виховати на українців.

—0—

"Ruthenis Receptis", по українськи: "Злука Українців", 1596 року. Тим Папа Климент VIII визнав українців за українців, всупереч Москвялям і ляхам, які голосили, що українці не існують. Папський уряд найвищий у світі. Тим визнанням можна би богато зробити для українців, але на жаль призначення не використано перед сильними світа.

Католицька Церква Відроджує Українців

Коли Православна Церква найшлася на низькім щеблі культури, а українська шляхта покинула свій народ,— щоби ратувати ситуацію шість православних владик 1596 року з вірними злучилися з Католицькою Церквою. Себто вернулись назад до Католицької Церкви, в якій українці находились до XII століття. Польський уряд мусів спустити з тону, дати українцям більше церковної свободи. Церквою жиди більше не вправляли. Зельмани зникли з церковного обійстя. Церквою управляв Вселенський Голова через своїх єпископів і священиків.

Ту злуку називає історія Берестейською, а злучених Уніятами. З події повороту українців до Католицької Церкви Папа Климент VIII вибив золоту медаль з надписом: “*Ruthenis Receptis*”, себто “Українців назад принято” (до єдності), чим признав нас українцями всупереч Москалів і Поляків, які голосили світові, що нема українців, як окремої нації, є тільки Москва і Поляки.

Від тоді почалося українське відродження релігійне й культурне. Священики діставали високе образовання в католицьких шко-

лах Західної Європи, мали відвагу постояти за своє народне й церковне право. Нині Галичина найскрасше розвинена частина української землі. Високо стоїть Церква і патріотизм, товариства Сокіл Батько, Луги, Кооперативи. Всі ті товариства безпосередно розвивалися під впливами Католицької Церкви. Галичина постійно кидала світло на сумежні провінції, Буковину і Волинь.

У війні за українську суверенність, по розвалі Росії і Австрії, по світовій війні, галицькі війська показалися понад всякі сподівання патріотами, що уміли затримати дисципліну і послух до старшин. З ними гинули разом у битві з наїздником священики, лікарі, правники й інші інтелігентні люди. В Галичині не було отаманії з ріжними наклепами, що мішали громадянську політичну опінію. Галицьким військам не дорівнювала тактика і проворність українців з інших частин української землі.

Католицька Церква має всі дані на те, що найбільше надається на виховання нації. Проте мусіла терпіти гнет і переслідування зі сторони православних. За католицизм замордовано св. Йосафата 1623 року в Вітебську, а 1875 року в селі Друлеві на Підляшшу убито на церковнім обійстю дванацять українців католиків! Тисячі українців російсь-

кий уряд карав грішми і Сибіром за католицьку віру! Під натиском царського уряду щоби кидали українську католицьку Церкву, пів міліона українців у Холмщині перейшли в латинський обряд і опольщилися. Це вказує, що Московські централісти воліли, щоби українці скріпили собою Польщу, чим мали бути українцями і католиками. До 1876 року було 12,000,000 українців католиками, та через утиски православних остали католиками українці лише в Галичині і Буковині, завдяки країним політичним умовам Австрії. Галичани можуть бути гордими з того, що затримали віру св. Володимира і Ольги. За культурний і релігійний розвиток Галичину слушно називає історія Піемонтом України.

Українці прибули до Канади перед 46 літами в пошукуванні країдої долі з ріжних українських земель; найбільше з Галичини. Числимо в Канадіколо пів міліона осіб. Маємо 350 церков, школи, шпиталі, тощо. Є свій український епископ. Около сто священиків і Сестер Служебниць, що помагають у праці для хісна українців. Є вже своя інтелігенція світська: адвокати, лікарі, учителі, то що. Стоїмо твердою ногою у новій землі, хочемо зробити її нашою, дивимося вперед.

Але й тут стрінула нас непотрібна кири-

ня Москалів, Греків і Сирийців. Повстало кілька ріжних православій, які між собою жеруться мов безумні, але рівночасно всі разом нападають українців католиків, щоби нас знищити. Повстали судові процеси за церковні будинки, які коштують грубі гроші наших людей. Горять наші церкви. Убивають наших священиків. Розбивають запомогові наші товариства! І хто се робить?

Роблять нам ті самі Греки і Москалі, що колись нам завдавали удари через наших загорільців. Тут в чужині нам потрібна спілідарність, спільна праця і добра воля, щоби мати силу.

Але той час недалеко, що українські католицькі вороги, свої і чужі, зрозуміють, що лише при Українській Католицькій Церкві яка є правдивою і найбільше культурною, українці зможуть розвиватися і цвисти. Тоді повернуться назад до Католицької Церкви, щоби разом працювати для поліпшення нашої долі. Чим поворот наступить скорше, тим буде лучше, що допоможи нам Боже.

Статистика Віроісповідань Українців в Канаді

Статистика віроісповідань в Канаді 1931 року надає не після народів, тільки після віри. Читаємо, що гр.-католиків було 186,587.

Вони є всі українці. Православних 102,000. Православні розпадаються на тих, що їх очлює неканонічний єпископ Іван Теодорович (кудриківців), російський еп. Арсеній Чеховуст, еп. Адам Филиповський і еп. Богдан Шпилька. Кромі тих груп, в тім числі находяться православні Греки, Москалі, Румуни, Болгари, Серби, Альбанці і Сирийці.

Скілько в тім числі українців—годі знати, бо статистика того не подає. Можна припустити, що українців буде близько 50,000. Не знати також, скілько припадає українців на кожду з вище вичислених груп. З них найсильнійша має бути група кудриківська, яка може числити 25,000 вірних. Найменша група еп. Богдана Шпильки, яка може мати небільше чим 2500 вірних.

Як видно зі статистики, Українців, що належать до Католицької Церкви є два рази стільки як всіх православних разом, не тільки українців, але й інших народів. Що до організації і духовної вартості, то українці католики будуть перевершати православних десять разів висше.

* * *

Кромі католиків і православних — Українці належать також до баптистів, презвітеріянського, (United Church), суботничого, байбелничого і святого качання

(Holy Rollers) віроісповідання. Число вірних тяжко определити, бо дуже гублються серед англійців, які тими сектами управлюють. Через заинтересовані чинники довідуємося, що українських баптистів буде заледво 1000 родин, так само Злучені Церкви, що рівнається 5000 душ. Останніх ще менше.

Через протестантську віру не мають доступу до українських католиків, щоби могли користати з їх просвітних придбань. Всі вони засуджені на скору національну загибель, бо не мають сили щоби могли затримати свою культуру серед чужинців, з якими духовно злучені і котрі ними рядять у своїм дусі.

Тільки одні Українці Католики сміло, світло й радісно глядять в будучність у цю велику річницю 950-ліття Хрестення України. **Бо ми одні відтоді досі**—десять століть—заховали ту саму віру, которую приняв, визнавав і в котрій помер св. Володимир Великий. Тому це річниця є **нашою** наскрізь — **нашої вірності й Божої ласки**, що помогла нам віддержати в правді так довгий час. **Є чим гордіти, є чим радіти.** Українці Католики, голову в гору! Най живе Українська Католицька Церква в Канаді! Най живе Правда—Христос!

ЧИТАЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ

1. Життя і павернення св. Володимира
  2. Канада, мій Рідній Край
  3. Кров за віру!
  4. Більшовизм, катівня народу
  5. Чорна Рука
-

БУДУЧНІСТЬ НАЦІЇ

Бюллетень Брацтва Українців Католиків
Канади

наш двотижневник—будитель, сторож і воїн !

Це вістун Христа Царя !

Борець за країну долю українців в Канаді !

Пишіть на адресу :

Dm. Kobrynsky, Box 33, Smuts, Sask.

Річна передплата один долар